

lige Skjønsmænd i almindelige Landvæsen-anliggender eller ved at overlade Amtsrådet en Indstillingsret til Indenrigsministeren og saaledes denne approbere Valget. Saaledes som Statskalenderen nu udviser, at Landvæsen-commissairerne ere med Hensyn til deres Still-ling, troer jeg, som sagt, at de Grundsatning-er, hvorefter deres Udnævnelse skulde skee, ere aldeles fravegne i Praxis, og derfor mener jeg, at der vel kunde være Dpfordring til at afhandle denne Sag noget nærmere.

Der er et andet Punkt, som det efter det Kjendskab, jeg har til Landvæsen-sagerne, ofte har undret mig ikke er bragt paa Dmtale fra Rentekammerets eller Ministeriets Side, og som, mærkeligt nok, er aldeles forbigaaet ved Forhandlingerne om dette Lovforslag, uagtet det netop angaaer Spørgsmaalet om Dplys-ningers Tilvebringelse. Naar der skal af-holdes en Landvæsen-commissionsforretning, saa finder der jo et saakaldet Aftedmøde Sted, hvor Commissionen kommer sammen med Par-terne for paa selve Stedet at undersøge de locale Forhold; men der maa ikke afhøres Bidner ved saadanne Leiligheder. Nu ligger det jo meget nær, enten at Commissionen, naar den var paa Stedet, og der var Spørgs-maal, som den vilde have Dplysning om, af-hørte Parternes Bidner strax, hvis Parterne havde Bidnerne tilstede, eller at der i modsat Fald, og hvis det ansaaes for nødvendigt at ophylse Sagen med Bidneforsel, berammes et nyt Møde. Men nei, det maa ikke skee; naar der skal staffles Bidneforklaring i den Slags Sager, saa skal den afgives for Retten, og Domstolene maae ikke modtage Forklaring af Bidner i Landvæsen-sager, medmindre Amt-manden eller Indenrigsministeren har afgivet en Afendelse for, at Forklaringen kan modtag-ge. Enhver, der har havt med den Slags Sager at bestille, vil vide, hvor vanskeligt det i det enkelte Tilfælde kan være at tilvebringe de fornødne Dplysninger, netop paa Grund af disse urimelige Bestemmelser, der ikke have deres Mage i nogen anden Deel af vor Lovgivning. Man kan ikke, saalænge man ikke har Forklaringen tilstede, godtgjøre for Landvæsen-commissio-nen eller for Ministeriet, at disse Forklaringer

kunne oplyse Sagen; man kan ikkun bringe det til, hvis man kunde faae Bidnerne til godvillig at udstede Attester under Gds Tilbud, at gjøre Landvæsen-commissionen begribeligt, at der ad denne Vej kunde staffles Dplysninger tilstede. Nu mener jeg, at det vilde være en ligesaa simpel som nyttig Ting at faae ind i denne Lov en Bestemmelse om Landvæsen-com-missionernes Indretning, der gif ud paa at tilstede Bidneførelse for selve Commissionen, enten paa Foranledning af Parterne eller i alt Fald efter Bestemmelse af Landvæsen-commiss-ionerne eller Overlandvæsen-commissionerne.

Indenrigsministeren: Der har været fremsført adskillige Bemærkninger om Sammen-sætningerne, deels af Landvæsen-commissionerne og deels af Overlandvæsen-commissionerne, saaledes som de her ere foreslaede. Hvad Overlandvæsen-commissionernes Sammensæt-ning angaaer, for at begynde med den, da forklarede den ærede Rigsdagsmand, som om-talte den, ikke nærmere, hvorledes han tænkte sig, at det skulde kunne gaae, naar Udnævnel-sen af Landvæsen-commissairerne lagdes i Amt-mandens Haand. Jeg betvivler meget, at dette paa en hensigtsmæssig Maade lader sig gjøre. Dersom den ærede Rigsdagsmand vil stille et nærmere Forslag i den Henseende, vil Sagen jo komme under Overveielse, men, idet han erkjendte, at det idetmindste i flere Tilfælde vilde være nødvendigt ved Valget af Landvæ-sen-commissairer at gaae udenfor Amtet, da ligger jo deri klart, at Amtmanden som saadan ikke altid kan vælge Overlandvæsen-commiss-ionens Medlemmer. Jeg troer nu fremdeles, at det vilde være uheldigt at have forskellige Regler, med Hensyn til, hvo der skulde vælge, ikke at tale om, at det vistnok vilde blive langt flere Tilfælde, end den ærede Rigsdags-mand meente, hvori det blev ligefrem nødven-digt at gaae udenfor Amtets Grændse. Der-som det nu er rigtigt, at Amtmanden i Reglen er Formand for Overlandvæsen-commiss-ionen, saa er det allerede deraf en nødven-dig Følge, at han ikke kan være Formand i Landvæsen-commissionen. Spørges der nu dernæst, hvorledes Landvæsen-commissionerne bør sammensættes, og navnlig, om det var hen-